

REFERAT Seniorrådet d. 08-05-2019

Mødedato Onsdag d. 08. maj 2019 kl. 09:00

Mødested

Indholdsfortegnelse

Temadrøftelse: ensomme ældre.....	3
Godkendelse af dagsorden og referat.....	6
Kommende budgetforhandlinger.....	7
Orientering om ny demografimodel på Ældreområdet.....	8
En værdig død - præsentation af ny sorgrådgiver.....	13
Nyt fra udvalgene.....	14
Nyt fra fagchefen.....	15
Presse.....	16
Næste møde.....	17
Eventuelt.....	18

Punkt 1: Temadrøftelse: ensomme ældre

00.01.00-P35-8-18

Sagsfremstilling

Seniorrådet inviterer Kim Henriksen (opsøgende medarbejder), Hanne Dansbo (forebyggende hjemmebesøg) og Lolita Emilie Nielsen (frit valg) til mødet med henblik på en afdækning af arbejdet med ensomme ældre.

Der vil være oplæg fra de inviterede om deres arbejde med og indsats over for de svage ensomme ældre borgere i Skanderborg Kommune.

Efter oplæggene vil der være spørgsmål og debat mellem seniorrådet og oplægsholderne.

Det indstilles:

Indstilling til drøftelse

Beslutning

Da byrådet vedtog strategisporet "En kommune hvor alle er med", har Seniorrådet talt om, at det gælder hele livet.

De vil på mødet lytte til de tre indbudte gæster for at blive klogere.

Hovedpunkter fra Kim Henriksens oplæg:

- De opsøgende medarbejdere møder flere fattige ældre, der er ensomme, har dårlig mental og fysisk sundhed, har depression og angst, misligholder boligen og/eller har et misbrug.
- Hovedgruppen, de møder, er mænd (to mænd pr. én kvinde) med ensomhedsproblematikker og/eller misbrug af alkohol.
- De har et godt samarbejde med brobyggerne og socialsygeplejersker (Regionshospitalet i Horsens).
- De har et godt samarbejde med Rusmiddelcenteret, men det er en udfordring, at borgerne selv skal henvende sig.
- Politiet henvender sig om borgere, de møder.
- Ydelseskantoret/Borgerservice er behjælpelige i sager om indskud til bolig.

Kim Henriksen nævnte, at Center for Mænds Sundhed laver mange undersøgelser bl.a. om, hvordan man taler med mænd om de svære ting i livet.

Kernen i indsatsen er relationsarbejde. Nogen gange skal de komme mange gange, før døren bliver lukket op - andre borgere møder de kun én enkelt gang.

Medarbejderne spørger borgeren om samtykke for videregivelse af oplysninger. De har lov at ringe til lægen med en bekymring.

Notat om den opsøgende indsats er vedhæftet referatet.

Hovedpunkter fra Lolita Emilie Nielsen oplæg:

- Hjemmeplejen kan ledsage borgeren, hvis borgeren har klippekort. Borgerne samler ofte klip, så timerne til ledsagelse bliver flere.
- Hjemmeplejen oplever en udfordring med, at borgeren ikke selv kan komme til fx. læge. Skal de med flex-taxa, skal borgerne kunne komme til vejen.
- Der er frivillige, der hjælper bl.a. med transport.
- Ser hjem, hvor det ofte er ægtefællen, der ikke kommer ud - og som der skal tages hånd om.
- Har gode erfaringer med Røde Kors besøgsvenner

Hovedpunkter fra Hanne Dansbos oplæg:

- De forebyggende sygeplejersker foretager et lovpligtigt besøg én gang om året for borgere fra +80. Mødet er frivilligt. Borgerne modtager invitation pr. brev med dato for besøg. Meldes der ikke afbud kører forebyggerende ud til borgeren. De må ikke køre ud og ringe på, men fra +75, kan de sende et brev - svarer borgeren ikke, må de møde op.
- Forebyggerne afholder et 75 års-arrangement en gang om året.
- Borgere +65 kan få invitation til møde ved bekymringshenvielse.
- De møder nogen, som melder afbud, som de gerne vil se og nogen, som holder sig for sig selv, men har det godt.

Forebyggerne kommer primært på banen, når borgerne bliver enlige, syge og kommer på sygehuset. Det er hele tiden respekten for borgeren, det er borgeren, der bestemmer - og det betyder meget.

Opsamling:

Der var fokus på:

- Hvordan kontakten skabes
- klippekortet er en gevinst, da det er kendt personale, der møder borgeren
- transport er en udfordring

Seniorrådet bør være opmærksomme på:

- Daghjemmene er et rigtig godt tilbud til de ensomme ægtefæller
- Der er en restgruppe, som ikke fanges op i det ordinære system fx dem, der ikke kommer til 75 års-arrangementet og som evt. ender hos Kim Henriksen

I øvrigt

Karl-Erik Jørgensen spurgte til ældre flygtninge. Kim Henriksen svarede, at det er svært med borgere, der fx lider af PTSD og har svært ved at forstå systemet. Det er dog et fåtal. Det er svært at oprette et tilbud til så få borgere.

Bent Bennetsen efterspurgte flere pårørendearrangementer til demente.

"Aktiv Ældrelev" - der kommer en hjemmeside, hvor man kan lægge aktiviteter op.

Kirsten Nielsen nævnte den frivillige besøgstjeneste i Hørning.

Seniorrådet evaluerer på næste møde og beslutter, hvad der gøres herfra.

Bilag

Opsøgende indsats ensomme ældre

Punkt 2: Godkendelse af dagsorden og referat

00.01.00-P35-8-18

Sagsfremstilling

Der var afbud fra Jørgen Viktor.

Referat af møde d. 10. april 2019 er vedhæftet.

Beslutning

Kristian Skovhus foreslog at der byttes om på punkt tre og fire.

Dagsordenen blev godkendt med ovenstående rettelse.

Kommentar til referatet fra mødet d. 10. april: Punkt tre, input til analyse af midlertidige døgndækkede pladser:

- Børge Møller anfører, at han på mødet foreslog en mulig placering på Søkilde, hvilket ikke fremgår af referatet

Referat af mødet d. 10. april blev godkendt med ovenstående bemærkning.

Bilag

Referat af møde i Seniorrådet d. 10. april 2019.doc

Punkt 3: Kommende budgetforhandlinger

00.01.00-P35-8-18

Sagsfremstilling

Seniorrådet følger op beslutninger fra møde d. 13. marts, hvor punktet senest blev drøftet.

Punktet d. 13. marts indeholdt to drøftelser:

1. Demografimodellen på ældreområdet

2. Puljer på ældreområdet

Til punkt 1 besluttede Seniorrådet:

- at forberede en anbefaling til Socialudvalget om at kigge på udviklingen. Befolkningssammensætningen viser en stigning på 18% for 80+ fra 2018-2021.

Til punkt 2 besluttede Seniorrådet:

- at fokusere på værdighedsmidlerne, og at de stadig bliver brugt til det formål, de er afsat til. Seniorrådet vil ligeledes være i dialog med Socialudvalget om den fremtidige prioritering.

Det indstilles:

Indstilling til drøftelse

Beslutning

Seniorrådet besluttede:

- at indkalde til et ekstraordinært budgetmøde d. 16. maj. 2019 kl. 14.00-16.00.

Formandskabet har sendt et forslag til Seniorrådet, "Specialiserede korttidspladser", hvor Seniorrådet anbefaler, at en afdeling til de kommende akutpladser anlægges tæt ved Skanderborg

Sundhedscenter med tilknytning til Plejecenter Dagmargården i Skanderborg og tæt ved Skanderborg Busstation.

Seniorrådet drøftede og kommenterede forslaget.

- Syv medlemmer tiltrådte forslaget
- Børge Møller tager forbehold for de tre sidste afsnit i forslaget
- Jørgen Viktor var fraværende

Formandskabet tilretter og sender til gennemsyn i Seniorrådet. Forslaget behandles på det ekstraordinære budgetmøde.

Punkt 4: Orientering om ny demografimodel på Ældreområdet

00.30.04-P05-21-18

Resume

Med denne sag orienteres Seniorrådet om ny demografimodel på ældreområdet med henblik på, at de økonomiske konsekvenser indarbejdes i teknisk Budget 2020-2023.

I sagen præsenteres et forslag til en ny demografimodel, hvor budgettet til Frit Valg og Sygepleje demografireguleres – og der introduceres forslag til, hvordan effekten af Sund Aldring kan indarbejdes i modellen. Der præsenteres også en kapacitetsmodel for plejecenterområdet, som skal sikre, at ændringer i antallet af plejeboliger indarbejdes i driftsbudgettet. Endelig fremlægges to styringsmodeller for ældrebudgettet, som er henholdsvis rammestyring og aktivitetsstyring. Inden Byrådets behandling behandles sagen i Socialudvalget og Økonomiudvalget. Mellem behandlingen i Socialudvalget og Økonomiudvalget orienteres Seniorrådet.

Sagsfremstilling

Byrådet besluttede den 27. februar 2019, at plejecentrene med virkning fra 1. januar 2019 tildeles fast budget. I den gældende demografimodel indgår udviklingen i tyngde og belægning samt økonomien på plejecentrene som centrale parametre. I forlængelse af Byrådets beslutning, er det derfor nødvendigt at ændre principperne i den gældende demografimodel.

På baggrund af behovet for at ændre demografimodellen har Økonomifunktionen i samarbejde med Fagsekretariatet Ældre udarbejdet en rapport, der præsenterer:

- en samlet evaluering af den gældende demografimodel
- et forslag til en ny demografimodel på Ældreområdet
- en kapacitetsmodel til håndtering af ændringer i antallet af plejeboliger
- forslag til fastlæggelse af styringsprincipper på Ældreområdet

Rapporten er vedhæftet. Nedenfor er hovedpointerne for delelementerne i rapporten opsummeret.

Evaluering af gældende demografimodel

Hovedkonklusionerne i evalueringen af den gældende demografimodel er:

- Indregning af plejecenterområdet som variabelt element kan ikke fortsætte efter overgangen til fast tildeling.
- Den indarbejdede effekt af Sund Aldring er for høj fremover.
- Modellen er for kompleks og for svær at forklare.
- Den gældende demografimodel beregner én samlet demografipulje for alle inkluderede budgetområder.

På nuværende tidspunkt er der følgende beløb i demografipuljen på Ældreområdet:

(1.000 kr.)	2020	2021	2022	2023
Demografipulje	5.590	11.170	16.160	16.160

Det skal bemærkes, at den gældende demografimodel virker for perioden 2019-2022, hvorfor overslagsår 2023 er en kopi af 2022.

Forslag til ny demografimodel

Hovedprincipperne, i den nye demografimodel der fremlægges, er:

- Plejecentrene udgår af beregningsgrundlaget, og der allokeres ikke demografimidler til området. Plejecenterområdet overgår til en kapacitetsmodel - se nedenfor.
- Demografipuljen deles eksplicit op i to: Frit Valg og Sygeplejen (eksklusiv Akutteam, Centersygeplejersker, Fælles Natsygeplejerske, IV-behandling, sygepleje Sølund). På den måde bliver det tydeligt, hvilke beløb, der er allokeret til hvert af de to områder.
- Sund aldring indregnes som den eneste dæmpningsfaktor i demografimodellen.

Rapporten går i dybden med forudsætningerne for Sund Aldring. Det skyldes, at det er af stor økonomisk betydning, hvilke forudsætninger om Sund Aldring der anvendes. I den nye demografimodel er der lagt op til, at Sund Aldring kun antages at vedrøre borgere i aldersgruppen 65-89 og med størst effekt for borgere i alderen mellem 75 og 84 år. Der fremlægges 3 forskellige scenarier for indregning af Sund Aldring:

- Scenarie 0: Sund Aldring har ingen effekt på udviklingen i behovet for hjælp i regi af ældreplejen
- Scenarie 1: Sund Aldring antages at reducere behovet for hjælp med 1 % pr. år (for udvalgte aldersgrupper)
- Scenarie 2: Sund Aldring antages at reducere behovet for hjælp med 2 % pr. år (for udvalgte aldersgrupper)

Nedenstående tabel viser demografipuljens størrelse under de forskellige scenarier (samlet for Frit Valg og Sygeplejen):

(1.000 kr.)	2020	2021	2022	2023
Scenarie 0	6.512	14.084	20.666	27.852
Scenarie 1	5.783	12.538	18.219	24.423
Scenarie 2	5.054	11.005	15.812	21.080

Kapacitetsmodel

Da demografipuljen fremover kun skal finansiere Frit Valg og Sygeplejen (eksklusiv de områder, der er nævnt ovenfor), bliver det nødvendigt at indføre en såkaldt "Kapacitetsmodel". Kapacitetsmodellen skal sikre, at der ved ændringer i antallet af plejeboliger sker en tilsvarende ændring i driftsbudgettet til plejecenterområdet.

Kapacitetsmodellen fastsætter et beløb pr. plejebolig, som skal afsættes i budgettet, når henholdsvis opførelse og afvikling af plejeboliger vedtages. Beløbet pr. plejebolig består dels af faste budgetter til plejepersonale (318.313 kr. i 2019-PL) og centersygeplejersker (17.529 kr. i 2019-PL) dels af budgetter, der vurderes individuelt fra sag til sag. Budgetterne til følgende områder skal vurderes fra sag til sag:

- Nattevagter
- Ledelse og administration
- Bygningsdrift
- Mellemkommunal afregning
- Tomgangshusleje

Ovenstående punkter kan ikke beløbssættes generelt, da der eksempelvis vil være stor forskel i budgetbehovet ved opførelse af nye plejeboliger i forbindelse med eksisterende plejecenter kontra opførelse af et helt nyt plejecenter. Det gælder særligt for de 3 første punkter.

Nedenstående tabel viser, hvad der skal afsættes til plejepersonale og centersygeplejersker ud fra den gældende investeringsoversigt i Budget 2019 til 2022. Det vil sige nettoeffekten af implementering af plejeboligplanen i Galten. Det forudsættes, at antallet af plejeboliger i Galten stiger med 10 i 2021 og samlet set 20 i 2022 og frem - i forhold til det nuværende niveau (inklusive randbebyggelser). Dertil kommer eventuelle omkostninger, der skal vurderes fra sag til sag.

(1.000 kr.)	2020	2021	2022	2023
Antal nye plejeboliger ift. i dag	0	10	20	20
Kapacitetspulje	0	3.360	6.720	6.720

Ud over beløbene i tabellen kommer eventuelle omkostninger, der skal vurderes fra sag til sag.

Samlet økonomi i forhold til nuværende budget

Samlet set vil der i kapacitetsmodellen og demografimodellen blive afsat følgende beløb i perioden 2020-2023 under de forskellige scenarier om Sund Aldring:

(1.000 kr.)	2020	2021	2022	2023
Scenarie 0 + kapacitetsmodel	6.512	17.444	27.386	34.572
Scenarie 1 + kapacitetsmodel	5.783	15.898	24.939	31.143
Scenarie 2 + kapacitetsmodel	5.054	14.365	22.532	27.800

Sammenlignet med gældende budgetter i demografipuljen giver det følgende afvigelser (positive beløb betyder at budgettet hæves):

(1.000 kr.)	2020	2021	2022	2023
Scenarie 0 + kapacitetsmodel	922	6.274	11.226	18.412
Scenarie 1 + kapacitetsmodel	193	4.728	8.779	14.983
Scenarie 2 + kapacitetsmodel	-536	3.195	6.372	11.640

Styringsprincipper

Rapporten afsluttes med forslag til fastlæggelse af styringsprincipperne på Ældreområdet. Med styringsprincipper menes her sondringen mellem såkaldt rammestyring og aktivitetsstyring.

Ved rammestyring forstås, at Ældreområdet tildeles en (demografireguleret) ramme, hvorefter økonomien ligger fast. Eventuelle budgetudfordringer skal håndteres ved, at Fagchefen fx justerer servicen til borgerne inden for de gældende kvalitetsstandarder.

Ved aktivitetsstyring forstås, at Ældreområdets budget efterreguleres på baggrund af den visiterede aktivitet. Det betyder, at en budgetoverskridelse som følge af en stigning i antallet af visiterede timer - ud over det forudsatte i demografimodellen - kompenseres i forbindelse med regnskabsafslutningen.

Fordele og ulemper ved de to styringsprincipper beskrives yderligere i rapporten.

Det indstilles:

Økonomichefen og Fagchefen for Ældre og Handicap indstiller,

- at orienteringen om ny demografimodel tages til efterretning.

Beslutning

Seniorrådet besluttede:

- at tage orienteringen til efterretning. Seniorrådet vil drøfte modellen nærmere på møde d. 12. juni og komme med eventuelle bemærkninger.

Seniorrådet vil følge om forudsætningerne holder.

Beslutning i Socialudvalget d. 7. maj 2019

Socialudvalget vedtog at indstille,

- at principperne i den nye demografimodel godkendes
- at Sund Aldring indregnes med et reduceret behovet for hjælp med 1 % pr. år (for udvalgte aldersgrupper)
- at forudsætningerne for demografimodellen evalueres med første budgetopfølgning i 2021
- at de økonomiske konsekvenser indarbejdes i det tekniske budget 2020-2023
- at de fremadrettede styringsprincipper for ældrebudgettet bliver rammestyring.

Mira Issa Bloch kunne ikke støtte indstillingen idet hun fandt, at Sund Aldring skulle indregnes med et reduceret behovet for hjælp med 2 % pr. år (for udvalgte aldersgrupper).

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet.

Socialudvalget, 7. maj 2019, pkt. 62:

Beslutningen fra Socialudvalget vil foreligge til mødet i Seniorrådet d. 8. maj 2019.

Direktionen, 30. april 2019, pkt. 106:

Der blev forevist plancher på mødet. Plancher er vedhæftet.

Direktionen vedtog,

- at tiltræde indstillingen fra Fagchefen for Ældre og handicap og Økonomichefen.

Sagen fremsendes til Økonomiudvalget og Byrådet. Mellem behandlingen i Socialudvalget og Økonomiudvalget sendes sagen til orientering i Seniorrådet.

Bilag

Rapport Demografimodel og styringsprincipper på Ældreområdet

Punkt 5: En værdig død - præsentation af ny sorgrådgiver

00.01.00-P35-8-18

Sagsfremstilling

Der er ansat en sorgrådgiver, Stine Damgaard, der vil introducere Seniorrådet til indsatsen.

Der vil være oplæg fra sorgrådgiveren samt plads til spørgsmål.

Projektbeskrivelsen er vedhæftet som bilag til punktet.

Det indstilles:

Indstilling til drøftelse.

Beslutning

Stine Damgaard præsenterede.

Oplæg er vedhæftet referatet.

Kommentarer fra Seniorrådet:

- Det vil være interessant for Seniorrådet at høre om de kommende erfaringerne med projektet
- Hvad er tilbuddet til de døende - og deres sorg - ikke blot de pårørende?
- Hjemmesygeplejen kan også være brobygger til indsatsen
- Endnu et godt tilbud, vi kan trække ned af hylden, der kan skabe synergi med palliativt team og de forebyggende hjemmebesøg
- Seniorrådet kan være med til at udbrede kendskabet til indsatsen

Bilag

Projektbeskrivelse med opgavehåndtering u. kommentarer mm

Oplæg til seniorrådet d. 8. maj 2019

Punkt 6: Nyt fra udvalgene

00.01.00-P35-8-18

Sagsfremstilling

Seniorrådets medlemmer orienterer om arbejdet i Byrådet og de stående udvalg - i forhold til sager, der vedrører Seniorrådets arbejdsområde.

- Byrådet: Kristian Skovhus
- Økonomiudvalget: Børge Møller
- Socialudvalget: Kirsten Nielsen
- Miljø- og Planudvalget: Inge Lise From Nielsen
- Kultur-, Sundheds- og Beskæftigelsesudvalget: Jørgen Viktor
- Undervisnings- og Børneudvalget: Ole Hefsgaard

Beslutning

- Byrådet:
  - Diskussion om plejeboligplan og kapacitet
- Økonomiudvalget:
  - Intet at bemærke
- Socialudvalget:
  - Ny demografimodel jf. punkt 4
  - Seniorrådet skal ind over udbudsmaterialet til Søndervang
  - Proces vedr. plejeboliger i Galten
- Miljø- og Planudvalget:
  - Intet at bemærke
- Kultur-, Sundheds- og Beskæftigelsesudvalget:
  - Intet at bemærke
- Undervisnings- og Børneudvalget:
  - Intet at bemærke

Punkt 7: Nyt fra fagchefen

00.01.00-P35-8-18

Sagsfremstilling

Fagchefen orienterer om nyt fra ældreområdet.

Der vil være plads til spørgsmål.

Beslutning

Intet at bemærke.

Punkt 8: Presse

00.01.00-P35-8-18

Sagsfremstilling

Seniorrådet gennemgår de sager, som de har haft i pressen - samt koordinerer og godkender eventuelt kommende indlæg.

Beslutning

Der har været en artikel i Midtjyllands Avis d. 1. maj 2019: Seniorrådet: Hold fast i plejeboligplanen.

Børge Møller er uenig i flere af de forhold, som nævnes i artiklen.

Punkt 9: Næste møde

00.01.00-P35-8-18

Beslutning

Næste ordinære møde er d. 12. juni 2019.

Punkter til mødet:

Opsamling på temadrøftelsen

Der er afbud fra Karl-Erik Jørgensen til næste møde.

Punkt 10: Eventuelt

00.01.00-P35-8-18

Beslutning

Der var mange gode indlæg til repræsentantskabsmødet/Ældrepolitisk konference i Nyborg. Der blev valgt ny formand, Mogens Rasmussen.

Karl-Erik Jørgensen nævnte arrangement i forbindelse med Sølundfestivalen: "De grå synger". Invitationen er sendt ud til aktivitetsrådene.

Ole Hefsgaard og Kristian Skovhus deltager i dialogmødet med politikerne d. 23. maj.